

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความเจริญงอกงามทุก ๆ ด้าน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนเหล่านั้นเติบโต เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพ และเป็นพลเมืองดีของสังคม และประเทศชาติ การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินการโดยมีกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามทุกด้าน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนเติบโต เป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชนนั้น ได้จัดหมวดประเภทต่าง ๆ และส่วนหนึ่งให้โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาเยาวชนโดยกำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 อันมีหลักการสำคัญของการประถมศึกษาอยู่ สามประการ คือ เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และ เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้ โดยคาดหวังให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ และเกิดคุณลักษณะที่คาดหวังได้แก่ การพัฒนาตนเอง การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2530: 6)

อุทัย บุญประเสริฐ (2537:173) กล่าวถึงงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการนั้นเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจของโรงเรียน มีหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่สุดของงานวิชาการ ใช้กำกับกระบวนการ

และกำกับการจัดระบบงานในส่วนต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ตอบสนอง และ สนับสนุนการผลิตของโรงเรียนให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนที่ เป็นคนโดยสมบูรณ์งานวิชาการจึงได้กลายเป็นงานศูนย์กลางของโรงเรียนครอบคลุมโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนใดที่งานวิชาการก้าวหน้าโรงเรียนนั้นมักจะมีชื่อเสียง เป็นที่นิยมยอมรับ โรงเรียนใดงานวิชาการล่าหลัง โรงเรียนนั้นมักจะเสื่อมถอยในการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ผู้ที่ศึกษามาทางด้านการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ จะยอมรับกันได้ต่อคำกล่าวที่ว่า งานวิชาการ คือ งานหลักของโรงเรียน เป็นหัวใจของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโรงเรียน และโรงเรียนเป็นองค์กรที่สังคมจัดตั้งขึ้น หรือกำหนดให้มีขึ้น เพื่อรับภาระดูแลการศึกษาของเยาวชน ที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะมีนักบริหารหรือนักจัดการประจำโรงเรียนเป็นผู้ดูแล กำกับและจัดการให้โรงเรียนดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาโดยตรง

งานวิชาการของโรงเรียนนั้น มีความหมายกว้างขวางกว่าหลักสูตร แต่มีหลักสูตรเป็นแกนกลาง เหตุสำคัญในการจัดให้มีองค์กรที่เรียกว่าโรงเรียนนั้น คือ การเรียนการสอนโดยมีหลักสูตรกำกับ เรื่องความรู้ เรื่องทักษะ เรื่องความชำนาญและความสามารถในการปฏิบัติการ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร และยังมีส่วนที่ว่าด้วยภาวะสุขภาพอนามัยอยู่อีกด้วย

นักการศึกษาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นว่า งานวิชาการเป็นงานหลักและเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานโรงเรียนดังกล่าวแล้วข้างต้น แต่ในความเห็น เรื่องขอบเขตของงานวิชาการที่จะ เป็นกรอบในการปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528:16) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 7 งาน คือ

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศภายใน
7. งานประชุม อบรมทางวิชาการ

ส่วน นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523:23) ได้ให้ขอบเขตของงานวิชาการไว้ 3 ประการ คือ

1. งานด้านหลักสูตร
2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
3. งานด้านการวัดผลและประเมินผล

สำหรับ วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล (2523:32) ได้แบ่งการบริหารวิชาการ ออกเป็น 9 ด้าน ด้วยกัน คือ

1. วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหาร
2. หลักสูตร ประมวลการสอน
3. ตารางสอน
4. อุปกรณ์การสอน
5. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
6. การจัดแบ่งหมุ่่นักเรียน
7. การนิเทศการสอน
8. การจัดห้องสมุด
9. การวัดและประเมินผล

ความหลากหลายและความไม่สอดคล้องกันในด้านขอบข่ายงานวิชาการ อาจเป็นสาเหตุ ให้การบริหารงานวิชาการประสบปัญหา และไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดมาตรฐาน ขาดเอกภาพ ซึ่งอาจเป็นผลกระทบในทางลบกับคุณภาพของนักเรียน นอกเหนือจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ การบริหารงานวิชาการ เช่น การขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ปีการศึกษา 2524 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาอาคารสถานที่ มากกว่าจะสนับสนุนงาน ด้านวิชาการ และครูผู้สอนยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ผสมกับวิธีสอนที่ศึกษาจากแผนการสอน และ คู่มือครู (กาญจนา ธีชญไชโค และเสาวคนธ์ อรุณรัตน์ 2528) สอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ และคณะ (2533:51-53) ซึ่งกล่าวถึงการจัดการด้านหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา ว่า การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร และวิธีสอนภายในโรงเรียนยังไม่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพ ในด้านการเรียนการสอนเท่าที่ควร ผู้บริหารโรงเรียนควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร

วิธีการสอน นอกเหนือจากความรู้ในด้านการบริหารทั่วไป เพื่อผู้บริหารจะได้สามารถจัดการด้านหลักสูตร และการสอนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนในเรื่องการจัดการด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถจัดสื่อ และอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอแก่ความต้องการของครูและนักเรียน เนื่องจากขาดแคลนด้านงบประมาณและผู้บริหารบางคนไม่สามารถให้คำแนะนำด้านวิชาการแก่ครูในโรงเรียน จึงทำให้ครูขาดทักษะและความเข้าใจในการใช้สื่อบางประเภท สำหรับการประเมินผลการบริหารโรงเรียน เพื่อทราบการปฏิบัติงานของโรงเรียนว่าประสบผลสำเร็จตามแผนหรือไม่ เพียงใด นั้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถจัดการด้านการวัดผลและประเมินผลได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากขาดเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล ประกอบกับครูในโรงเรียนมีหน้าที่และงานพิเศษมากเกินไป นอกจากนั้น ใจทิพย์ เข็วรัตนพงษ์ และคณะ ยังกล่าวอีกว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เน้นการบริหารงานด้านวิชาการน้อยกว่างานด้านอื่น ๆ เช่น งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชน รวมทั้งผู้บริหารบางคนขาดความรู้และทักษะในด้านการบริหาร จึงไม่ส่งเสริมงานด้านนี้เท่าที่ควร

อมรชัย ตันติเมธ (2524:) ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารไม่ได้ทำตนเป็นผู้นำทางวิชาการ ขาดการประชุมปรึกษาหารือทางด้านวิชาการ ขาดการนิเทศภายใน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนยังมีน้อย การจัดห้องเรียนเป็นรูปพิธีการมากเกินไป ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและละเอียดการทํานักการสอน

การบริหารงานวิชาการจึงถือ เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะกระบวนการบริหารงานวิชาการเปรียบได้กับกระบวนการบริหารการศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นการบริหารปัจจัยสำคัญสี่ประการ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ คน หรือบุคลากรทางการศึกษา ฉะนั้น การบริหารงานวิชาการจะสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับบุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนซึ่งจะ เป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ เป็นผู้ปฏิบัติจริง เป็นผู้ที่จะทำให้ผลของการพัฒนาคนมีคุณภาพต่อไปในอนาคต

จังหวัดสระบุรี เป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางในเขตการพัฒนาภาคกลางตอนบนตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 7 (2534 - 2539) ซึ่งมีความสำคัญต่อการกำหนดการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 7 นี้มาก ภาคกลางตอนบนนี้ มีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ด้านชายฝั่งทะเลตะวันออก ฉะนั้นได้ หากได้มีการกำหนดศูนย์กลางอุตสาหกรรมในภาคกลางที่เหมาะสม โดยเฉพาะจังหวัดสระบุรี ซึ่ง เริ่มอุตสาหกรรมพื้นฐานขนาดใหญ่ ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงกับชายฝั่งทะเลตะวันออกสู่นานาชาติ (พิสิฐฐ์ ภัค เกษม 2533:25) บทบาทของจังหวัดสระบุรี เป็นบทบาทของจังหวัดผู้นำ ในการพัฒนาภาคกลางตอนบน โดยเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมที่แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 7 กำหนดให้ จังหวัดนี้ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาคกลางตอนบน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาสภาพของการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคน ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ปรากฏว่า แรงงานส่วนใหญ่การศึกษาน่า ขาดความรู้ และเป็นแรงงานที่ไม่ค่อยตรงกับความต้องการของโรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2533)

จากการที่แรงงานขาดคุณภาพ อันเป็นผลมาจากการศึกษาน่า ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของเจ้าของโรงงานตั้งผลการวิจัยของสำนักงานการศึกษา เขตการศึกษา 6 ที่ทำการวิจัยในพื้นที่เขตภาคกลางตอนบน (สำนักงานศึกษาธิการ เขตการศึกษา 6 , 2533:30) พบว่าเจ้าของสถานประกอบการและโรงงาน คิดเห็นว่า สถานศึกษายังไม่สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของแรงงาน โดยเฉพาะคุณภาพของแรงงาน ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า มีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาคุณภาพ

การพัฒนาดังกล่าว จำเป็นต้องเร่งรัดที่กระบวนการบริหาร โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ จากแผนพัฒนาการศึกษาและคำขอตั้งงบประมาณ ประจำปี 2538 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี 2536:10) ระบุว่า การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรียังมีปัญหาเรื่องคุณภาพบางประการที่จำเป็นต้องปรับปรุง คือ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การศึกษาต่อชั้น ม. 1 สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางกลุ่มประสบการณ์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี (2536:11) ได้สรุปปัญหาทางวิชาการ ดังนี้

1. อัตราการออกกลางคันค่อนข้างสูงในจำนวนนักเรียนอายุย่างเข้าปีที่ 7-15 ปี ซึ่งยังไม่จบชั้นประถมปีที่ 6 (ยกเว้นตายหรือย้ายไปเรียนที่อื่น) เป้าหมายตั้งไว้ร้อยละ 0.5 แต่อัตราการออกกลางคัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.79
 2. จำนวนนักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป้าหมายของจำนวนนักเรียนที่มีน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัยตั้งไว้ร้อยละ 87.16
 3. การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กวัยก่อนเกณฑ์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ
 4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางกลุ่มประสบการณ์ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจควรได้รับการแก้ไขและบางกลุ่มประสบการณ์ควรได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้น เนื่องจากเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีถือเป็นภารกิจที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคกลางตอนบนของประเทศ เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญ ก้าวหน้าแก่สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งการรายงานผลการวิจัย ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6 ประกอบกับข้อมูลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อหาข้อเท็จจริง ตลอดจนสะท้อนถึงปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ เพื่อเปรียบเทียบงานวิชาการในโรงเรียนแต่ละขนาดโดยเลือกโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพราะในโรงเรียนเหล่านี้ มีความหลากหลายในการบริหารงานวิชาการ มีความแตกต่างกันในด้านปัจจัย ขอบเขตงานข้อมูลและการวางแผนงาน
- ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาว่า ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ทั้งในด้านจำนวนนักเรียน จำนวนบุคลากร ปัจจัยและสภาพบริหาร จะมีส่วนทำให้การบริหารงานวิชาการแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด ผู้วิจัยได้เห็นว่า การพัฒนาการศึกษานั้น จุดสำคัญอยู่ที่การบริหารงานวิชาการให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรเป็นประการสำคัญ ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ เป็นเพียงการสนับสนุนงานวิชาการหรือการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อนำผลไปใช้ เป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาในจังหวัดสระบุรีให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการงานวิชาการของโรงเรียน
ดังต่อไปนี้

- 1.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ
และอำนาจหน้าที่ของบุคคลตำแหน่งต่าง ๆ ที่ดูแลกำกับ
งานวิชาการของโรงเรียน
- 1.2 งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.3 งานด้านการเรียนการสอน
- 1.4 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 1.5 งานวัดผลและประเมินผล
- 1.6 งานห้องสมุด
- 1.7 งานนิเทศภายในโรงเรียน

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย อาจมีความหมายแตกต่างไปจากคำที่ใช้กันอยู่
โดยทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอให้ความหมายเฉพาะ ของคำที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารและการจัดการงานด้านวิชาการใน
โรงเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการและการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และ
ความรับผิดชอบของบุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ ที่ดูแลกำกับงานวิชาการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด
โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ คณะกรรมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การกำหนด

หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในสายงานวิชาการ ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงาน วิชาการและการกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในสายงานวิชาการ

2. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีหลักสูตรใช้ในโรงเรียน การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3. งานด้านการเรียนการสอน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีแผนการสอน คู่มือครู การจัดครูเข้าสอน การจัดทำตารางสอน การส่งเสริมและการพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินการจัดการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4. งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักทำ รู้จักใช้และรู้จักบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน การจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอน การแสวงหาแหล่งวิทยากรที่ใช้เป็นสื่อการสอนในชุมชนหรือท้องถิ่น เช่นบุคลากร สถานประกอบการ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การประเมินผลการใช้สื่อการสอน ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

5. งานด้านวัดผลและประเมินผล ในเรื่องการจัดให้มีระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) พ.ศ. 2534 การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผล การจัดให้มีการวัดผลในโรงเรียน วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

6. งานด้านห้องสมุด ในเรื่องการจัดให้มีห้องสมุดหรือมุมหนังสือ การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับใช้ในห้องสมุด จัดให้มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จัดหาหนังสือ ติดตามดูแลการดำเนินงานห้องสมุด จัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประเมินผลการใช้ห้องสมุด ปัญหาเกี่ยวกับห้องสมุด

7. งานนิเทศภายในโรงเรียน ในเรื่องการศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การวางแผนดำเนินการนิเทศ ดำเนินการนิเทศภายใน การประเมินผลการนิเทศภายใน ปัญหาที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน

ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ผู้ช่วยผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
โรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่ได้รับการ
แต่งตั้งอย่างเป็นทางการที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หรือครูที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย
ให้ทำหน้าที่ด้านงานวิชาการของโรงเรียน

ครูวิชาการ หมายถึง ครูฝ่ายปฏิบัติการสอนที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้
ทำหน้าที่หัวหน้าสายชั้น หรือหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ของโรงเรียน หรือครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบ
งานวิชาการของโรงเรียน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี ซึ่งเลือกมาเพื่อประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มุ่งอธิบาย
สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และใน
โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย
เป็น 2 ส่วน ประกอบด้วยการศึกษาเฉพาะ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดสระบุรี ซึ่งเลือกแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน จากโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง
ขนาดเล็กอย่างละ 5 โรงเรียน และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ
และครูปฏิบัติการสอนที่ทำหน้าที่วิชาการโรงเรียน และจากข้อมูลที่เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ
บริหารงานวิชาการ มาศึกษาวิเคราะห์ แล้วสรุปเป็นกลุ่มกรณีศึกษาตามขนาดโรงเรียน

ส่วนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีส่วนที่เหลือ โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด แล้วเลือกเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนขนาดใหญ่ครบทุกโรงเรียนที่เหลือทั้งหมด เนื่องจากมีจำนวนน้อยและกระจัดกระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ จำนวน 23 โรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากมีโรงเรียนเป็นจำนวนมาก และเนื่องจากความจำกัดในเรื่องเวลาในการวิจัย จึงใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบง่าย มาร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนที่เหลือทั้งหมด ได้โรงเรียนขนาดกลาง 77 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 75 โรงเรียน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการ แล้ววิเคราะห์ โดยการแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ศึกษาวិเคราะห์เอกสารในการวิจัยส่วนที่ 1 ด้วยตนเองทั้งหมด ส่วนแบบสอบถามในการวิจัยส่วนที่ 2 ได้ขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์อำเภอเก็บรวบรวมให้

การนำเสนอข้อมูล

สรุป แปรผลและนำเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. รายงานผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีจากกรณีศึกษา กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณเพิ่มเติมจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามขนาดโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นำเสนอหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อใช้ในการปรับปรุงกระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม
2. เป็นแนวทางสำหรับนำไปใช้ เป็นข้อมูลในกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการ เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร
3. เป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งต้องการข้อมูลไปวิเคราะห์ วิจัย ในระดับลุ่มลึกต่อไป

การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัย เสนอผลงานการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย ตามลำดับ

บทที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎี หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ระบุกลุ่มประชากร วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างและใช้เครื่องมือ วิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามกรอบของการวิจัย โดยเสนอให้เห็นในรูปตารางและความเรียง ประกอบคำอธิบาย ข้อค้นพบที่เกิดขึ้น

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย กล่าวถึง บทสรุปของการวิจัย เป็นลักษณะบทคัดย่อ ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ในส่วนท้าย เป็นรายการอ้างอิงและภาคผนวก